INFORMATOR EKONOMII SPOŁECZEJ

EKONOMIA SPOŁECZNA
SPÓŁDZIELNIE SOCJALNE
ORGANIZACJE POZARZĄDOWE
FUNDACJE
STOWARZYSZENIA
PRZEDSIĘBIORSTWA SPOŁECZNE
ZAKŁADY AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ
III SEKTOR
WARSZTATY TERAPII ZAJĘCIOWEJ
INNOWACJE
SAMORZĄD
PRACA
SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA

STOWARZYSZENIE NA RZECZ SPÓŁDZIELNI SOCJALNYCH, POZNAŃ 2013

SPIS TREŚCI

TEORIA / 5

Czym jest ekonomia społeczna?
Podmioty ekonomii społecznej
Spółdzielnia, fundacja, stowarzyszenie – jaki rodzaj działalności wybrać?

PRAKTYKA / 19

Zakładamy spółdzielnię
Jak to działa?
Jakich formalności należy dopełnić?
Najczęściej zadawane pytania (np. refundacja składek ZUS, opłata za działalność spółdzielni, możliwość uzyskania dofinansowania)
Zakładamy organizację pozarządową
Zakładamy stowarzyszenie
Zakładamy fundację

DOBRE PRAKTYKI, CZYLI KOMU SIĘ UDAŁO? / 33

Spółdzielnia Socjalna „Masterpunkt”
Spółdzielnia Socjalna „Anima”
Spółdzielnia Socjalna „Otwarci”
Spółdzielnia Socjalna „Poznanianka”
Spółdzielnia Socjalna „Arka”

STOWARZYSZENIE NA RZECZ SPÓŁDZIELNI SOCJALNYCH / 37

BIBLIOGRAFIA / 39

TEORIA

CZYM JEST EKONOMIA SPOŁECZNA?

Pojęcie ekonomii społecznej jest stosunkowo nowe, chociaż historia spółdzielczości i związanej z nią samopomocy sięga czasów starożytnych. Idee spółdzielczości inaczej rozwijały się na różnych kontynentach, ewaluowały odmiennie w zależności od warunków w jakich przyszło im funkcjonować. Stąd też niezwykle trudno o jednoznaczną i wspólną definicję ekonomii społecznej. Jest jednakże wspólny mianownik, który leży u podłoża tego pojęcia. Ta kluczowa zasada to **prymat działania na rzecz ludzi nad maksymalizacją zysku. Z niej wywodzą się wszystkie inne.**

Ekonomia społeczna oznacza współpracę zamiast rywalizacji, interes ogółu zamiast interesu jednostki. Nietrudno zauważyć, że nie były to hasła szczególnie popularne w czasie ostatnich dwudziestu lat. Ostatni kryzys, który dotknął zarówno Polskę, jak i Europę pokazał jednak, że kapitalizm liberalny, na który postawiliśmy w okresie transformacji nie jest doskonały i nie spełnia wszystkich pokładanych w nim nadziei. Nie przypadkiem najpiękniejsze polskie tradycje spółdzielczości wywodzą się z okresu międzywojennego – z czasów poprzedniego wielkiego kryzysu.

Czy ekonomia społeczna może być przysłowiowym lekiem na całe złe i wszystkie problemy związane z brakiem pracy i idącą za tym marginalizacją społeczną i zawodową? Z pewnością nie, ale nie sposób odmówić jej właściwości komplementarnych – ekonomia społeczna pojawia

się zawsze tam, gdzie nie wystarcza działalność sektora publicznego i prywatnego. Tym, co ją odróżnia od obu tych sektorów jest:

pro-zatrudnieniowość – dzięki stosowaniu instrumentów ekonomii społecznej możliwe jest tworzenie miejsc pracy dla osób, które do tej pory miały trudności z odnalezieniem się na rynku pracy lub w ogóle w nim nie uczestniczyły;

rozwojowość – ekonomia społeczna stwarza możliwości dynamicznego rozwoju wspólnot lokalnych, poprzez równoczesne i skoordynowanie i angażowanie lokalnych zasobów instytucjonalnych, biznesowych i obywatelskich. Zarówno w skali lokalnej, jak i ogólnokrajowej, ekonomia społeczna jest gwarantem zrównoważonego rozwoju;

wspólnotowość – stanowiąc wyraz oddolnych, niezależnych inicjatyw, ekonomia społeczna wzmacnia więzi społeczne, buduje poczucie solidarności i współodpowiedzialności. Może stanowić drogę do budowania silnej, solidarnej i efektywnej wspólnoty lokalnej.

Pierwsze jaskółki powrotu do koncepcji ekonomii społecznej pojawiły się w latach dziewięćdziesiątych XX wieku – na zachodzie Europy. W Polsce dojrzewaliśmy do tego jeszcze dłużej – ustawa o spółdzielczości socjalnej została podpisana 27 kwietnia 2006 roku. Przez ten czas wykrystalizowały się główne założenia ekonomii społecznej. Należą do nich między innymi:

Prymat ludzi nad kapitałem;

Postawienie interesu wspólnego nad interesem prywatnym;

Solidarność;

Odpowiedzialność społeczna;

Aktywność we wszystkich sektorach – publicznym i prywatnym;

Usytuowanie pomiędzy państwem a rynkiem;

Misja zarówno ekonomiczna, jak i społeczna;

Pierwszeństwo pracy nad kapitałem;

Ograniczony i równy podział zysków;

Demokratyczne podejmowanie decyzji;

Wysoka jakość i trwałość relacji wewnętrznych.

Ekonomia społeczna pochyla się nad problemami, których nie chce widzieć otwarty rynek pracy. Dedykowana jest przede wszystkim osobom, które z wielu powodów – jak między innymi brak stałego zatrudnienia, niepełnosprawność, uzależnienia, wykluczone są z otwartego rynku pracy, a co za tym idzie marginalizowane w życiu społecznym. Ekonomia społeczna umożliwia równowagę między pracą, a zaangażowaniem w życie społeczności lokalnej - połączenie nadal zbyt rzadko spotykane w sektorze prywatnym. Dzięki ekonomii społecznej osoby zagrożone wykluczeniem społecznym mają szansę na uzupełnienie kwalifikacji zawodowych, wzrost umiejętności społecznych, komunikacyjnych i zdobycie doświadczenia.

Popularność ekonomii społecznej to wymierny wskaźnik świadomości i dojrzałości społeczeństwa. Czy jesteście gotowi na taki test?

PODMIOTY EKONOMII SPOŁECZNEJ

W sferze ekonomii społecznej działają podmioty ekonomii społecznej, obejmujące pięć głównych grup:

- **przedsiębiorstwa społeczne**, będące fundamentem ekonomii społecznej;
- **podmioty reintegracyjne**, służące reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, tj. Zakłady Aktywności Zawodowej, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Centra Integracji Społecznej, Kluby Integracji Społecznej; formy te nie będą w żadnym przypadku przedsiębiorstwami społecznymi, ale mogą przygotowywać do prowadzenia lub pracy w przedsiębiorstwie społecznym lub być prowadzone jako usługa na rzecz społeczności lokalnej przez przedsiębiorstwa społeczne;

– **podmioty działające w sferze pożytku publicznego, które prowadzą działalność ekonomiczną, zatrudniają pracowników, choć ich działanie nie jest oparte na ryzyku ekonomicznym.** Są to organizacje pozarządowe prowadzące działalność odpłatną i nieodpłatną pożytku publicznego; podmioty te mogą stać się przedsiębiorstwami społecznymi, o ile podejmą działalność gospodarczą w określonym zakresie, podejmując również zobowiązania statutowe odnośnie dystrybucji zysku;
– **podmioty sfery gospodarczej, które tworzone były w związku z realizacją celu społecznego, bądź dla których leżący we wspólnym interesie cel społeczny jest racją bytu działalności komercyjnej.** Są to podmioty, które nie spełniają wszystkich cech i warunków dotyczących działalności przedsiębiorstwa społecznego. Grupę tę można podzielić na cztery podgrupy:
  - organizacje pozarządowe prowadzące działalność gospodarczą, z której zyski wspierają realizację celów statutowych;
  - zakłady aktywności zawodowej;
  - spółdzielnie, których celem jest zatrudnienie;
  - pozostałe spółdzielnie o charakterze konsumenckim i wzajemnościowym;
– **inicjatywy o charakterze nieformalnym:** Należą do nich m.in. ruch rodzących się kooperatyw spożywczych działających w sferze wzajemnościowej, jak i różnorakie ruchy miejskie, lokatorskie, sąsiedzkie. Podobnie ma się sytuacja z ruchem spółdzielni uczniowskich, które w 2011 r. w całym kraju liczyły ok. 5 tys. Mimo, że formalnie nie są one organizacjami, to mogą one stanowić, a często już stanowią istotną bazę rozwoju ekonomii społecznej.

Przedsiębiorstwo społeczne posiada cechy wspólne dla podmiotów wszystkich pozostałych grup, ale dodatkowo charakteryzuje się tym, że:

– jest to podmiot prowadzący działalność gospodarczą, wyodrębniony pod względem organizacyjnym i rachunkowym;
– celem działalności gospodarczej jest integracja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (w tym przypadku wymagane jest zatrudnienie co najmniej 50% osób zagrożonych wykluczeniem społecznym lub 30% niepełnosprawnych lub/i świadczenie usług społecznych użyteczności publicznej przy jednoczesnej realizacji celów prozatrudnieniowych;
– nie dystrybuuje zysku lub nadwyżki bilansowej pomiędzy udziałowców, ale przeznacza go na wzmocnienie potencjału przedsiębiorstwa jako kapitał niepodzielny oraz w określonej części na reintegrację zawodową i społeczną (w przypadku przedsiębiorstw o charakterze zatrudnieniowym) lub na działalność pożytku publicznego prowadzoną na rzecz społeczności lokalnej, w której działa przedsiębiorstwo;
– jest zarządzany na zasadach demokratycznych albo co najmniej konsultacyjno-doradczych z udziałem pracowników i innych interesariuszy.

SPÓŁDZIELNIA SOCJALNA, STOWARZYSZENIE, FUNDACJA – JAKI RODZAJ DZIAŁALNOŚCI WYBRAĆ?

Chcesz rozpocząć działalność w Trzecim Sektorze? Szukasz dla siebie miejsca? Chcesz prowadzić działalność gospodarczą, działać w sferze pożytku publicznego, a może jedno i drugie? Najczęściej zakładanymi podmiotami są obecnie spółdzielnie socjalne, stowarzyszenia i fundacje. Zobacz, który z tych podmiotów jest najbardziej odpowiedni dla działalności, którą chcesz prowadzić.

SPÓŁDZIELNIA SOCJALNA

Przedmiotem działalności spółdzielni socjalnej jest prowadzenie wspólnego przedsiębiorstwa w oparciu o osobistą pracę członków (działalność gospodarcza). Sposób tworzenia oraz funkcjonowania spółdzielni socjalnej reguluje ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 roku o spółdzielniach socjalnych.

Zgodnie z art. 1 ust. 2 ustawy o spółdzielniach socjalnych, w sprawach nieuregulowanych w tej ustawie w odniesieniu do spółdzielni socjalnych stosuje się przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 roku – Prawo spółdzielcze.

Spółdzielnia socjalna działa na rzecz:

1) **społecznej reintegracji** jej członków, przez co należy rozumieć działania mające na celu odbudowanie i podtrzymanie umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania lub pobytu;

2) **zawodowej reintegracji** jej członków, przez co należy rozumieć działania mające na celu odbudowanie i podtrzymanie zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy, **a działania te nie są wykonywane w ramach prowadzonej przez spółdzielnię socjalną działalności gospodarczej.**

Spółdzielnia socjalna może prowadzić działalność społeczną i oświatowo – kulturalną na rzecz swoich członków oraz ich środowiska lokalnego, a także działalność społecznie użyteczną w sferze zadań publicznych określonych w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. (Dz. U. Nr 96, poz. 873, z późn. zm.2).

Spółdzielnia socjalna może prowadzić działalność pożytku publicznego w następującym zakresie:

- prowadzenia działalności statutowej odpłatnej i nieodpłatnej;
- realizacji zlecanych zadań publicznych;
- konsultowania projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej spółdzielni;
- uczestnictwa w wojewódzkich, powiatowych i gminnych Radach Działalności Pożytku Publicznego w przypadku ich powołania;
- udziału we wspólnych zespołach o charakterze doradczym i inicjatywnym tworzonych przez jednostki samorządu terytorialnego w przypadku ich powołania.

KTO MOŻE ZAŁOŻYĆ SPÓŁDZIELNIĘ SOCJALNĄ?

Osoby Bezrobotne w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, czyli:

obywatele polscy lub cudzoziemcy, również cudzoziemcy – członkowie rodziny obywatela polskiego, niezatrudnieni i nie wykonujący innej pracy zarobkowej, zdolni i gotowi do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie albo innej pracy zarobkowej (bądź, osoby niepełnosprawne, zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczące się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych lub szkół wyższych w systemie wieczorowym albo zaocznym, zarejestrowane we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego powiatowym urzędzie pracy oraz poszukujące zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

Osoby, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1-4, 6 i 7 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym, czyli:

- **bezdomni** realizujący indywidualny program wychodzenia z bezdomności, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej;
- **uzależnieni** od alkoholu, po zakończeniu programu psychoterapii w zakładzie lecznictwa odwykowego;
- **uzależnieni od narkotyków** lub innych środków odurzających, po zakończeniu programu terapeutycznego w zakładzie opieki zdrowotnej;
- **chorzy psychicznie**, w rozumieniu przepisów o ochronie zdrowia psychicznego;
- **zwolnieni z zakładów karnych**, mający trudności w integracji ze środowiskiem, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej;
- **uchodźcy** realizujący indywidualny program integracji, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej.

Osoby niepełnosprawne

w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, czyli osoby, które:

podlegają wykluczeniu społecznemu i ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie własnym staraniem zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych, znajdują się w sytuacji powodującej ubóstwo oraz uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym.

Pozostałe osoby fizyczne

- inne osoby fizyczne, jednakże ich liczba nie może być większa niż 50 % ogólnej liczby członków spółdzielni socjalnej;
- założyciele spółdzielni socjalnej muszą posiadać pełną zdolność do czynności prawnych;
- liczba członków spółdzielni socjalnej nie może być mniejsza niż 5 oraz większa niż 50 osób fizycznych;
- (wyjątkiem jest tu spółdzielnia socjalna powstała w wyniku przekształcenia spółdzielni inwalidów lub spółdzielni niewidomych, która może liczyć więcej niż 50 członków).

Osoby prawne

- organizacje pozarządowe w rozumieniu przepisów o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- jednostki samorządu terytorialnego;
- kościelne osoby prawne. Przy czym liczba założycieli (osób prawnych) takiej spółdzielni nie może być mniejsza niż dwa;
- w przypadku gdy założycielami spółdzielni socjalnej są osoby prawne, są one zobowiązane do zatrudnienia w terminie sześciu miesięcy od dnia wpisu spółdzielni socjalnej do Krajowego Rejestru Sądowego co najmniej pięciu osób spośród bezrobotnych, wykluczonych lub niepełnosprawnych;
- osoby te po 12 miesiącach nieprzerwanego zatrudnienia w spółdzielni socjalnej, mają prawo do uzyskania członkostwa w spółdzielni socjalnej.

Spółdzielnia socjalna a NGO

Zgodnie z założeniami ustawodawcy, spółdzielnie socjalne ze względu na swoją specyfikę i działalność statutową, zostały uznane za podmioty działające w polu pożytku publicznego.

Korzyści dla spółdzielni socjalnej wynikające z tych założeń:

- minimum 40% nadwyżki bilansowej winno być przekazane na fundusz reintegracyjny, który jest zwolniony z podatku od osób prawnych CIT;
- możliwość zatrudniania wolontariuszy;
- możliwość realizowania zadań pożytku publicznego na takich samych zasadach jak organizacje pozarządowe;
- minimum 40% nadwyżki bilansowej winno być przekazane na fundusz reintegracyjny' który jest zwolniony z podatku od osób prawnych CIT;
- możliwość zatrudniania wolontariuszy;
- możliwość realizowania zadań pożytku publicznego na takich samych zasadach jak organizacje pozarządowe.

⟶ **Chcesz założyć spółdzielnię socjalną? Idź do strony 19.**

STOWARZYSZENIA

Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady tworzenia i działalności stowarzyszeń jest ustawa z dn. 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach. Według ustawy **stowarzyszenie jest dobrowolnym, samorządnym, trwałym zrzeszeniem o celach niezarobkowych.** Jako organizacja pozarządowa stowarzyszenie również podlega regulacjom

ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Podstawowymi cechami stowarzyszenia są:

- dobrowolność – zrzeszanie się jest swobodą indywidualną, nikt nie może zmuszać;
  do przystępowania bądź występowania ze stowarzyszenia
- stałość – oznacza, że istnieje ono niezależnie od konkretnego składu osobowego swoich członków (pod warunkiem, że będzie ich co najmniej 15 w stowarzyszeniu zarejestrowanym lub 3, jeśli jest to stowarzyszenie zwykłe);
- samorządność – niezależność wobec podmiotów zewnętrznych i swoboda w ustalaniu norm i reguł wewnętrznych;
- cele niezarobkowe – oznacza, że celem stowarzyszenia nie jest przysparzanie członkom korzyści majątkowych (nie można podzielić majątku stowarzyszenia pomiędzy członków).

Rodzaje stowarzyszeń

Jeżeli zdecydujemy się na tę formę prawną, możemy powołać:

1. stowarzyszenie zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym;
2. stowarzyszenie zwykłe;
3. stowarzyszenie jednostek samorządu terytorialnego;
4. związek stowarzyszeń zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym;
5. klub sportowy.

Stowarzyszenie zwykłe a rejestrowe

Stowarzyszenie zwykłe ma zdecydowanie prostszą strukturę organizacyjną i nie posiada osobowości prawnej. Jest ono dużo prostsze do założenia, choćby z tego względu, iż nie musimy go nigdzie rejestrować i może zostać założone już przez 3 osoby fizyczne. Aby założyć stowarzyszenie zwykłe, należy w pierwszej kolejności określić jego nazwę, cel, siedzibę oraz regulamin. Następnie członkowie zgłaszają utworzenie stowarzyszenia we właściwym urzędzie (na ogół – wydział spraw obywatelskich w starostwie powiatowym). Oprócz wniosku o wpisanie stowarzyszenia do ewidencji, najczęściej trzeba złożyć także regulamin jego działalności i listę założycieli.

Stowarzyszenie zarejestrowane, jak sama nazwa wskazuje, musi zostać zarejestrowane w **Krajowym Rejestrze Sądowym.** Rejestracja w KRS daje stowarzyszeniu wiele uprawnień, m.in.: nadaje stowarzyszeniu osobowość prawną, dzięki której staje się organizacją pozarządową i może korzystać z różnych źródeł finansowania. Do jego założenia niezbędne jest uchwalenie statutu i wybranie komitetu założycielskiego. Minimalna liczba założycieli to 15 osób. Stowarzyszenie rejestrowe, tak jak zostało to wcześniej wskazane, dla swojego istnienia wymaga wpisu do KRS. Procedurę utworzenia tego stowarzyszenia można przedstawić w następujących punktach:

1. sporządzenie projektu statutu;
2. organizacja zebrania założycielskiego, na którym powołuje się stowarzyszenie i przyjmuje statut;
3. przygotowanie dokumentów potrzebnych do rejestracji oraz złożenie ich do KRS.

Inne stowarzyszenia

Stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego zajmują się wspieraniem działalności samorządów terytorialnych.

Kluby sportowe to nic innego jak stowarzyszenia realizujące cele i zadania w zakresie kultury fizycznej (przede wszystkim udział w rozgrywkach sportowych). Nie zawsze muszą działać jako stowarzyszenie, ale taka forma pozwala im np. posiadać osobowość prawną.

⟶ **Chcesz założyć stowarzyszenie? Idź do strony 23.**

FUNDACJA

Najważniejszym aktem prawnym regulującym zasady tworzenia i działania fundacji jest **Ustawa o fundacjach z 6 kwietnia 1984 roku**. Przepisy nie podają bezpośrednio prawnej definicji pojęcia fundacji. Według ustawy jest to instytucja której podstawą jest majątek przeznaczony przez jej założyciela na określony cel (dobroczynny, kulturalny, itp.), a ponadto:

- jest powoływana przez fundatora;
- jest organizacją pozarządową;
- ma wyodrębniony majątek, przeznaczony na jakiś cel społeczny;
- realizuje cel społecznie lub gospodarczo użyteczny;
- jest organizacją nienastawioną na zysk;
- ma osobowość prawną;
- działa w oparciu o statut (statut to podstawowy dokument, określający nazwę organizacji, jej cele, wewnętrzną strukturę itp.);
- jest rejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym;
- może prowadzić działalność gospodarczą.

Założyciel

Fundacja zarejestrowana w rejestrze stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz publicznych zakładów opieki zdrowotnej Krajowego Rejestru Sądowego (KRS) to jedna z form prowadzenia działalności społecznej.
Aby powstała fundacja konieczny jest fundator, którym może być zarówno osoba fizyczna, jak i osoba prawna. Fundatorów może być kilku, fundator może być także obcokrajowcem. Fundator powołując fundację, składa **oświadczenie woli o ustanowieniu fundacji**. Dlatego kolejni darczyńcy, sponsorzy nie są już fundatorami, nawet jeżeli przekazują znaczne środki na rzecz fundacji. Fundator przekazuje fundacji majątek: **fundusz założycielski** musi wynosić co najmniej **1.000 złotych**. Jeżeli fundacja chce prowadzić **działalność gospodarczą**, fundusz założycielski musi wynosić co najmniej **2.000 złotych**. Na ten tzw. fundusz założycielski składać się mogą: pieniądze, papiery wartościowe, rzeczy ruchome i nieruchome oddane na własność fundacji (art. 3 ust. 2-3). Majątek przeznaczony na realizację celu fundacji powinien umożliwić jej rozpoczęcie działań. Decyzję, co do wysokości funduszu założycielskiego podejmuje fundator.

⟶ **Chcesz założyć fundację? Idź do strony 25.**

PRAKTYKA

ZAKŁADAMY SPÓŁDZIELNIĘ

Krok 1. Decyzja o podjęciu działalności

- Co chcemy robić?
- Jaka jest konkurencja na rynku?
- Ile musimy zainwestować?
- Skąd środki na rozpoczęcie działalności?
- Przygotowanie koncepcji działania (biznesplan).

Krok 2. Przygotowanie statutu spółdzielni socjalnej

Statut spółdzielni socjalnej powinien zawierać:

- nazwę podmiotu z obowiązkowym członem „spółdzielnia socjalna";
- określenie siedziby spółdzielni socjalnej;
- przedmiot działalności spółdzielni oraz czas trwania, o ile założono ją na czas określony;
- wysokość wpisowego;
- wysokość i ilość udziałów, które członek obowiązany jest zadeklarować, terminy wnoszenia i zwrotu oraz skutki niewniesienia

udziału w terminie a w przypadku możliwości wnoszenie więcej niż jednego udziału, można określić ich górną granicę;
- prawa i obowiązki członków;
- zasady i tryb przyjmowania członków, wypowiadania członkostwa, wykreślania i wykluczania członków;
- zasady zwoływania walnych zgromadzeń, obradowania na nich i podejmowania uchwał;
- zasady i tryb wyboru oraz odwoływania członków organów spółdzielni;
- oraz inne postanowienia wynikające z przepisów prawa.

Krok 3. Zebranie członków założycieli

W trakcie walnego zebrania założycielskiego założyciele spółdzielni socjalnej podejmują uchwały:

- o powołaniu spółdzielni socjalnej;
- o przyjęciu statutu spółdzielni;
- o powołaniu zarządu;
- o powołaniu Rady Nadzorczej - w przypadku gdy liczba członków spółdzielni jest mniejsza niż 15, nie powołuje się Rady Nadzorczej, a jej zadania wykonuje walne zebranie - prawo kontroli działalności spółdzielni przysługuje każdemu członkowi.

Krok 4. Rejestracja spółdzielni socjalnej w Krajowym Rejestrze Sądowym

Spółdzielnia socjalna podlega obowiązkowemu wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego, w Sądzie Rejonowym właściwym dla siedziby spółdzielni.

Spółdzielnia socjalna **nie uiszcza** opłaty sądowej od wniosku o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego oraz za ogłoszenie tego wpisu w Monitorze Sądowym i Gospodarczym.

W celu rejestracji spółdzielni należy wypełnić druki:

- KRS-W5 – Wniosek o rejestrację podmiotu w rejestrze przedsiębiorców;
- KRS-WK – Organy podmiotu/wspólnicy uprawnieni do reprezentowania spółki;
- KRS-WM – Przedmiot działania (PKD2007);
- KRS-WH – Sposób powstania podmiotu (w przypadku, gdy spółdzielnia powstaje w wyniku podziału, połączenia lub przekształcenia innych podmiotów np. spółdzielni inwalidów).

Do wniosku należy dołączyć:

- protokół założycielskiego Walnego Zgromadzenia (protokół ten podpisują dwie osoby, w tym przewodniczący obrad i sekretarz);
- listę obecności członków - założycieli wraz z oryginalnymi podpisami;
- listę członków – założycieli wraz z oryginalnymi podpisami;
- uchwałę Walnego Zgromadzenia o powołaniu nowej spółdzielni zawierającą: adres siedziby spółdzielni, skład Zarządu, skład Rady Nadzorczej, statut spółdzielni;
- zaświadczenie powiatowego urzędu pracy potwierdzające posiadanie statusu osoby bezrobotnej;
- zaświadczenie potwierdzające spełnienie przez osoby zamierzające założyć spółdzielnię socjalną warunków, o których mowa w ustawie o zatrudnieniu socjalnym lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności osoby zamierzającej założyć spółdzielnię socjalną.

Ważne!

Po zarejestrowaniu spółdzielnia nabywa osobność prawną i rozpoczyna działalność. Osoby działające na rzecz spółdzielni do chwili jej zarejestrowania odpowiadają solidarnie wobec osób trzecich za czynności dokonane w interesie społecznym.

Zgłoszenia

Przed rozpoczęciem działalności gospodarczej należy uzyskać:

- Numer REGON w Urzędzie Statystycznym;
- Numer NIP w Urzędzie Skarbowym;
- Zgodnie z zasadą „jednego okienka" wnioski do US i GUS składa się wraz z wnioskiem rejestracyjnym w Sądzie Rejonowym.

Ponadto należy dokonać stosownych zgłoszeń do:

- Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;
- Państwowej Inspekcji Pracy.

Pozostałe zobowiązania

- Wykonanie pieczęci;
- Oznaczenie siedziby podmiotu;
- Założenie rachunku bankowego;
- Uzyskanie niezbędnych koncesji i pozwoleń.

Środki na finansowanie działalności spółdzielni socjalnej:

Zgodnie z art. 46 ust. 1 pkt. 2 ustawy z 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy starosta może ze środków Funduszu Pracy przyznać bezrobotnemu jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej, (...), a w przypadku gdy działalność jest podejmowana na zasadach określonych dla spółdzielni socjalnych, wysokość przyznanych bezrobotnemu środków nie może przekraczać 4-krotnego przeciętnego wynagrodzenia na jednego członka założyciela spółdzielni oraz 3-krotnego przeciętnego wynagrodzenia na jednego członka przystępującego do spółdzielni socjalnej po jej założeniu. Od 2007 roku osoby zamierzające założyć spółdzielnię socjalną mogą złożyć wspólny wniosek o przyznanie środków z Funduszu Pracy.

Inne środki na finansowanie działalności spółdzielni socjalnej:

- Dofinansowania i pożyczki dla osób niepełnosprawnych z PFRON;
- Refundacja składek ZUS ze środków Funduszu Pracy;
- Przygotowanie zawodowe dla członka kandydata do spółdzielni socjalnej;
- Środki na dofinansowanie miejsca pracy członka przystępującego do spółdzielni socjalnej.

Wsparcia dla spółdzielni socjalnych udzielają:

- działające na rzecz przedsiębiorczości społecznej organizacje pozarządowe (np. Stowarzyszenie Na Rzecz Spółdzielni Socjalnych);
- Centra Integracji Społecznej;
- Ośrodki Wsparcia Spółdzielni Socjalnych (np. Wielkopolski Ośrodek Ekonomii Społecznej, Koniński Ośrodek Wspierania Ekonomii Społeczenj);
- projekty, których celem jest wspieranie tworzenia gospodarki społecznej;
- świadome i przychylne władze lokalne.

ZAKŁADAMY STOWARZYSZENIE

Żeby założyć Stowarzyszenie potrzebnych jest przynajmniej 15 osób. Stowarzyszenie rejestrowe, tak jak zostało to wcześniej wskazane, dla swojego istnienia wymaga wpisu do KRS. Procedurę utworzenia tego stowarzyszenia można przedstawić w następujących punktach:

1. sporządzenie projektu statutu;
2. organizacja zebrania założycielskiego, na którym powołuje się stowarzyszenie i przyjmuje statut;
3. przygotowanie dokumentów potrzebnych do rejestracji oraz złożenie ich do KRS.

Co składamy w KRS?

Wniosek o rejestrację stowarzyszenia w KRS składa na urzędowych formularzach:

I KRS-W20 – formularz podstawowy, służący do zgłoszenia stowarzyszenia, w którym podajemy:

- nazwę i wydział sądu;
- rodzaj dokonywanej rejestracji (może to być np. zarejestrowanie albo przerejestrowanie z innego rejestru);
- określenie formy prawnej organizacji (np. stowarzyszenie lub fundacja);
- adres do korespondencji i ewentualnie dane pełnomocnika procesowego;
- zasadniczą treść zgłoszenia (np. powstanie organizacji i przyjęcie statutu lub dokonanie zmiany statutu, siedziby);
- informacje o formularzach załączników i dokumentach.

Kto może założyć stowarzyszenie?

Prawo tworzenia stowarzyszenia przysługuje obywatelom polskim, którzy mają pełną zdolność do czynności prawnych i nie są pozbawieni praw publicznych.

Pod pewnymi warunkami członkiem stowarzyszenia mogą być również osoby małoletnie:

1. w wieku od 16 do 18 lat o ograniczonej zdolności do czynności prawnych: mogą należeć do stowarzyszenia, jeżeli w jego zarządzie większość stanowią osoby o pełnej zdolności do czynności prawnych;
2. poniżej 16. roku życia: tylko za zgodą przedstawicieli ustawowych, bez prawa udziału w głosowaniu na walnych zebraniach oraz bez czynnego i biernego prawa wyborczego do władz stowarzyszenia (chyba, że stowarzyszenie zrzesza tylko osoby małoletnie).

ZAKŁADAMY FUNDACJĘ

Akt fundacyjny

Akt fundacyjny (założycielski) to oświadczenie woli fundatora zmierzające do ustanowienia fundacji, określające cel fundacji i majątek przeznaczony na realizację tego celu. Ustawa wymaga, żeby oświadczenie miało formę aktu notarialnego, dlatego fundator musi udać się do notariusza i w jego obecności wyrazić wolę o powołaniu fundacji, którą notariusz zapisze w formie aktu notarialnego (wyjątkiem jest sytuacja, kiedy ustanowienie fundacji następuje w testamencie – art. 3 ust. 1-3). Jeśli fundatora reprezentowałby pełnomocnik, to osoba ta musi mieć pełnomocnictwo ustanowione również w formie aktu notarialnego (art. 99 par. 1 k.c. w zw. z art. 3 ust. 1 ustawy o fundacjach).

Akt notarialny można też sporządzić za granicą. Ma on wówczas taką samą moc, jak złożony przed notariuszem w Polsce, pod warunkiem jednak, że sporządzony jest przez polskiego konsula i po uzyskaniu od Ministra Sprawiedliwości pisemnego upoważnienia wydanego na wniosek ministra właściwego do spraw zagranicznych (art. 19 ust. 4 i 5 Ustawy z dn. 13 lutego 1984 r. o funkcjach konsulów Rzeczypospolitej Polskiej).

Akt ustanawiający fundację w formie aktu notarialnego musi zawierać:

- datę i miejsce sporządzenia aktu;
- imię i nazwisko notariusza;
- dane osób ustanawiających fundację (imię, nazwisko, adres zamieszkania);
- oświadczenie woli o ustanowieniu fundacji, jej nazwa, siedziba;
- określenie celów fundacji;

Oświadczenie woli o ustanowieniu fundacji musi zawierać:

- cel/cele powstania fundacji;
- majątek przeznaczony na jego/ich realizację;

Fundator może również w oświadczeniu **wskazać ministra**, który będzie sprawował nadzór nad fundacją. Wybierając właściwego ministra, należy przyjrzeć się głównym celom fundacji i wskazać tego ministra, z którego zakresem działań wiążą się one najściślej. Ministra można też wskazać na późniejszym etapie zakładania fundacji czyli w trakcie rejestracji sądowej.

Statut

Fundacje działają na podstawie ustawy o fundacjach oraz statutu. Postanowienia statutu muszą być zgodne z przepisami ustawy oraz postanowieniami aktu fundacyjnego. Inaczej mówiąc, statut powinien być dla danej fundacji, źródłem prawa wewnętrznego.

Statut fundacji musi zawierać następujące informacje:

1. Nazwa i siedziba fundacji;
2. Majątek (czyli informacje o tym skąd fundacja będzie miała pieniądze na działanie, jaka jest wysokość funduszu założycielskiego itd.);
3. Cele fundacji;
4. Sposoby realizacji celów statutowych;
5. Obowiązkowe władze fundacji - informacje o zarządzie;
6. Sposób reprezentowania fundacji i zaciągania zobowiązań majątkowych.

Oprócz tych wymaganych zapisów, statut może zawierać dodatkowe postanowienia dotyczące, np. zezwolenia na prowadzenie przez fundację działalności gospodarczej, dotyczące zmiany celu, zmiany statutu, a także tworzenia innych władz niż zarząd. W statucie można również wskazać ministra właściwego dla działalności danej fundacji. Ustawa stawia wymóg, aby statut fundacji zawierał określenia celów, zasad, form i zakresu działalności fundacji. W praktyce, formy, zakres działalności opisywane są w statucie jako sposoby realizacji celów. Te rodzaje działań, które może prowadzić fundacja, aby realizować postawione sobie cele, stanowią jej działalność statutową. Sposoby realizacji celów wskazują, na co przeznaczony może być majątek fundacji. Powinny zatem być opisane precyzyjnie i wyczerpująco. Fundacja nie może podjąć działań, których nie ma uwzględnionych w statucie. Działalność statutowa może być prowadzona jako działalność nieodpłatna i jako działalność odpłatna. Działalność nieodpłatna to oferowanie usług całkowicie za darmo. Działalność odpłatna polega natomiast na sprzedaży usług, towarów za cenę mniejszą lub równą poniesionym kosztom bezpośrednim. Statutowa działalność odpłatna musi być prowadzona w sferze zadań publicznych określanych jako działalność pożytku publicznego (art. 4, 6, 8-10 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie).

Organy

Jedynym obligatoryjnym organem fundacji wymaganym przez ustawę, a więc organem niezbędnym, aby fundacja mogła powstać i działać, jest zarząd (art. 5 ust. 1).
W praktyce powoływane są dodatkowe organy, które mają charakter kontrolno-nadzorczy albo tylko doradczy.

Najczęściej spotykane, nazwy to:

- **Rada Fundatorów** (zgromadzenie fundatorów). Powoływane jest, gdy jest więcej niż jeden fundator, ponieważ w skład mogą wchodzić tylko fundatorzy. Liczba członków rady fundatorów jest stała i ściśle określona. W statucie podaje się informację o kompetencjach i trybie pracy.
- **Rada nadzorcza** – jest to zwykle organ spełniający zadania nadzorcze w stosunku do zarządu, kontrolujący jego sprawozdania. Uprawnienia i obowiązki tego organu można ukształtować dowolnie. Skład tego organu nie może pokrywać się ze składem zarządu;
- **Komisja rewizyjna** – spełnia obowiązki podobne jak rada nadzorcza;
- **Rada programowa** – zwykle wskazuje kierunki działalności fundacji, ma kompetencje doradcze.

Jeżeli fundacja chce starać się o status organizacji pożytku publicznego musi obowiązkowo powołać organ kontroli wewnętrznej (np. zgromadzenie fundatorów, radę fundacji lub komisję rewizyjną), którego członkowie spełniają określone wymogi (zgodnie z art. 20 ust. 6 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie).

Skład organu kontroli wewnętrznej, tak samo jak skład zarządu, jest rejestrowany w KRS.

Działalność gospodarcza

Fundacja, oprócz działalności statutowej, może prowadzić działalność gospodarczą, czyli działalność polegającą na sprzedaży z zyskiem towarów lub usług. Warunkiem podjęcia takiej działalności przez fundację jest zezwalający na to zapis w statucie oraz wpisanie fundacji do rejestru przedsiębiorców. Prowadzenie działalności gospodarczej nie może być jednak podstawową działalnością, a tylko wspierającą. Prowadzenie działalności gospodarczej, a więc bycie przedsiębiorcą wiąże się ze zwiększeniem obowiązków (np. **coroczne sprawozdania do KRS**) wynikających z przepisów prawa. Spełnienie takich obowiązków jest często związane z kosztami, które musi ponieść fundacja (np. koszty opłat w KRS).

Zapisy o prowadzeniu działalności gospodarczej przez fundację muszą pojawić się w statucie, przynajmniej w dwóch miejscach: w rozdziale dotyczącym majątku fundacji oraz w osobnym paragrafie/ rozdziale poświęconym działalności gospodarczej.

Rejestracja w KRS

Aktem ostatecznie potwierdzającym założenie fundacji, po akcie fundacyjnym i ustanowieniu statutu, jest wpis do Krajowego Rejestru Sądowego w Sądzie Rejonowym, właściwym dla siedziby fundacji. **Wniosek musi zostać złożony nie później niż 7 dni od złożenia aktu fundacyjnego (art. 22 ustawy o KRS**). Z chwilą wydania przez sąd postanowienia o wpisie fundacji do KRS uzyskuje ona osobowość prawną. Sąd dokonuje wpisu fundacji do KRS po stwierdzeniu, że czynności prawne stanowiące podstawę wpisu zostały podjęte przez uprawnioną osobę lub organ i są ważne. Postanowienie o wpisaniu fundacji do KRS sąd wydaje ponadto po stwierdzeniu, że cel i statut fundacji są zgodne z przepisami prawa. Wniosek o rejestrację fundacji do KRS składa się na urzędowym formularzu (KRS-W20) wraz z załącznikami, oraz wymaganymi dokumentami, m.in. oświadczeniem o ustanowieniu fundacji i statutem (w trzech egzemplarzach).

> Adresy sądów rejestrowych można znaleźć na stronach Ministerstwa Sprawiedliwości: www.ms.gov.pl (zakładka: „Rejestry i ewidencje" – „Krajowy Rejestr Sądowy").

Na wniosek rejestracyjny fundacji składają się:

FORMULARZE

- **KRS W-20** – podstawowy formularz służący do zgłoszenia fundacji – jej nazwy, siedziby itd.
- **KRS-WK** – formularz służący do zgłoszenia osób wchodzących w skład zarządu oraz organu nadzorczego. Jeden formularz KRS-WK należy złożyć w momencie, jeśli statut fundacji przewiduje powołanie jedynie organu uprawnionego do reprezentacji. Wypełniany jest wówczas tylko dla zarządu. Jeśli fundacja ma jeszcze organ nadzoru wewnętrznego, to należy złożyć również drugi formularz KRS-WK zgłaszając osoby będące członkami tego organu, bez podawania ich funkcji (zależnie od treści statutu organ kontroli wewnętrznej może nosić nazwę np. rada fundacji, komisja rewizyjna).
- **KRS-WM** – formularz załącznik – służy do zgłoszenia zakresu działalności gospodarczej i wpisania, tym samym, fundacji do rejestru przedsiębiorców. Składany jest tylko w momencie, gdy fundacja w statucie ma zapisaną możliwość prowadzenia działalności gospodarczej i chce rozpocząć tę działalność od razu po zarejestrowaniu w rejestrze fundacji. Jeśli fundacja ma zapisaną w statucie możliwość prowadzenia działalności gospodarczej, ale chce tę działalność rozpocząć w późniejszym czasie, to tego formularza nie składa.

Wszystkie formularze muszą zostać podpisane bądź przez fundatorów (fundatora) bądź przez zarząd w odpowiednim miejscu.

DOKUMENTY (oryginały bądź notarialnie poświadczone kopie)

- **Oświadczenie o ustanowieniu fundacji** (akt notarialny).
- **Oświadczenie wskazujące właściwego ministra nadzoru** (jeżeli nie znalazło się ono w akcie fundacyjnym).
- **Statut** (w trzech egzemplarzach, podpisany przez fundatora).
- **Uchwały o powołaniu organów fundacji** – w zależności od zapisów statutowych, ustalających wzajemne relacje między organami fundacji, uchwały te mogą być podejmowane przez różne organy, np. jeśli wg statutu fundator powołuje zarząd i radę fundacji, to jego uchwały o powołaniu tych organów powinny zostać dołączone do wniosku o rejestrację fundacji.
- **Wzory podpisów osób upoważnionych do reprezentowania fundacji** uwierzytelnione notarialnie albo złożone przed sędzią lub upoważnionym pracownikiem sądu (składane są tylko wówczas, gdy fundacja rejestruje jednocześnie działalność gospodarczą).
- **Dowód dokonana opłaty za wniosek o wpis do rejestru** – wpis do KRS jest płatny; składający wniosek powinien dołączyć zaświadczenie o wniesieniu opłaty za rejestrację lub wniosek o zwolnienie z opłaty za rejestrację.

Złożenie wniosku rozpoczyna postępowanie rejestrowe. Sąd rozpoznaje wniosek o zarejestrowanie fundacji nie później niż w ciągu 14 dni od daty jego złożenia (art. 20a). Jeśli sąd nie ma zastrzeżeń do złożonych dokumentów i formularzy, wpisuje fundację do KRS, a informację o zarejestrowaniu przesyła fundacji listem poleconym na adres korespondencyjny podany w formularzu KRS-W20.

Od momentu wpisania fundacji do KRS, mamy obowiązek umieszczać (w umowach, oficjalnych pismach do urzędów itd.): swój numer KRS, nazwę, oznaczenie formy prawnej (czyli – fundacja), siedzibę i adres. Jeśli sąd rejestrowy stwierdzi niewykonanie tego obowiązku, może nałożyć na osoby odpowiedzialne grzywnę w wysokości do 5000 zł (art. 34 ustawy o KRS).

Zwolnienie z opłat sądowych w KRS

Zarówno fundacje, jak i stowarzyszenia mogą się starać o zwolnienie z opłat sądowych w KRS, nie mogą jednak zostać zwolnione z opłat za ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym. Zwolnienie może być częściowe bądź całkowite. Organizacje muszą wykazać niemożność poniesienia kosztów postępowania w KRS. Wniosek należy notyfikować w formie ustnej bądź pisemnej do protokołu sądu. Zgodnie z ustawą o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (art. 104) organizacjom społecznym, których zadanie nie polega na prowadzeniu działalności gospodarczej, sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych w ich własnych sprawach prowadzonych w związku z działalnością społeczną, oświatową, naukową, kulturalną, sportową, dobroczynną i samopomocową, w zakresie ochrony konsumenta, ochrony środowiska i opieki społecznej. Podejmując decyzję o zwolnieniu sąd bierze pod uwagę cele działalności organizacji i możliwości oraz potrzeby realizacji tych celów na drodze postępowania cywilnego.

Koszt rejestracji Fundacji w KRS

Fundacja, która składa wniosek o wpis do KRS musi ten wniosek opłacić. Wpłaty należy dokonać na rachunek lub do kasy sądu, w którym składamy wniosek. Koszt, jaki poniesie fundacja, wynosi odpowiednio:

- dla fundacji rejestrującej się wyłącznie w rejestrze fundacji, stowarzyszeń (...) oraz publicznych zakładów opieki zdrowotnej – 250 zł;
- dla fundacji rejestrującej się zarówno w rejestrze fundacji, stowarzyszeń (...) jak i w rejestrze przedsiębiorców – 1500 zł, z czego 1000 stanowi opata za wpis do rejestru przedsiębiorców, a 500 zł za ogłoszenie tego wpisu w Monitorze Sądowym i Gospodarczym (nie płaci się już za wpis do rejestru fundacji, bo sąd pobiera, przy jednoczesnym rejestrowaniu w dwóch rejestrach, tylko jedną opłatę; jest to zgodne z zasadą, że jeżeli przepis przewiduje dla danego rodzaju spraw opłaty w różnych wysokościach to pobiera się opłatę wyższą).

Obowiązki Fundacji po zarejestrowaniu w KRS

Po rejestracji w KRS fundacja:

- składa wniosek o wpis do krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej przez co uzyska numer REGON;
- zgłasza się do urzędu skarbowego w celu uzyskania numeru identyfikacji podatkowej – NIP;
- zakłada konto bankowe.

Ponadto fundacja musi zgłaszać do KRS między innymi informacje o:

- zmianie nazwy podmiotu;
- informacje o statucie / jego zmianie;
- zmianie adresu siedziby fundacji;
- wniosku o ubieganie się o status pożytku publicznego/zmiana informacji o statusie organizacji pożytku publicznego;
- wniosku o zarejestrowanie działalności gospodarczej/zmiana informacji o działalności gospodarczej.

DOBRE PRAKTYKI, CZYLI KOMU SIĘ UDAŁO

Spółdzielnia Socjalna ANIMA

Spółdzielnia Socjalna „Anima" zajmuje się świadczeniem profesjonalnych usług opieki nad dziećmi. Niepubliczny Żłobek „Wesołe Koziołki" w Poznaniu powstał z inicjatywy 5 młodych, doświadczonych, wykształconych i dynamicznych kobiet, które wspierają w myśl Marii Montessori samodzielny rozwój małego człowieka.

Grupa inicjatywna spółdzielni rozpoczęła współpracę w projekcie Stowarzyszenia Na Rzecz Spółdzielni Socjalnych „Wielkopolski Ośrodek Ekonomii Społecznej". Profil działalności spółdzielni został określony na podstawie przeprowadzonego badania marketingowego, które pokazało, w jakich częściach Poznania istnieje największy deficyt przedszkoli oraz żłobków. Skład osobowy spółdzielni zmieniał się parokrotnie i dopiero w projekcie „Wspólna praca Nas wzbogaca!" został ostatecznie określony. Podjęto decyzję o potrzebie pozyskania środków finansowych, dlatego przystąpiono do przygotowania biznesplanu.

Na samym początku tworzenia grupy inicjatywnej pojawił się podstawowy problem tworzenia każdej spółdzielni socjalnej – dobór odpowiednich osób, potrafiących ze sobą współpracować. Proces ten postępował w miarę trwania projektu „Wspólna praca Nas wzbogaca!". Ostatecznie wyłoniła się grupa potrafiąca obdarzyć siebie wzajemnym zaufaniem.

Spółdzielnia Socjalna w ramach projektu, w lutym 2012 roku podpisała umowę na przyznanie środków finansowych na założenie i działalność spółdzielni socjalnej w wysokości 60 tys. zł. Udzielone środki pozwoliły spółdzielni socjalnej na przystosowanie budynku na potrzeby żłobka

i wyposażenie większości pomieszczeń w meble, zabawki, utworzenie placu zabaw i zakup strony internetowej.

Działający od 2012 roku niepubliczny Żłobek „Wesołe Koziołki" jest prywatną placówką wpisaną do rejestru żłobków w Poznaniu, świadczącą profesjonalne usługi z zakresu opieki nad dziećmi w wieku od 6-mcy do 3 lat z możliwością przedłużenia pobytu dziecka do 4 lat. Żłobek realizuje program edukacyjny stworzony w oparciu o pedagogikę Marii Monterssori.

www.wesolekoziolki.pl

Spółdzielnia Socjalna OTWARCI

Spółdzielnia Socjalna „Otwarci" nie tylko została założona przez osoby niepełnosprawne, lecz również uczyniła przedmiotem swojej działalności gospodarczej ułatwianie funkcjonowania osobom niepełnosprawnym. „Otwarci" zajmują się produkcją, promocją i dystrybucją odzieży adaptacyjnej dla osób niepełnosprawnych. Spółdzielnia obsługuje ponadto sklep internetowy marki *Feel Free*. „Otwarci" funkcjonują dzięki wypracowanemu wspólnie z firmami Konimpex i Konimpex Plus modelowi społecznej odpowiedzialności biznesu. Może być wzorem zaangażowania firm, korporacji w rozwój gospodarki społecznej oraz budowania przyjaznego środowiska dla aktywizacji społecznej oraz zawodowej osób mających trudności na rynku pracy.

Jednym z podstawowych problemów grupy inicjatywnej był odpowiedni podział stanowisk w strukturze spółdzielni. Ten problem udało się rozwiązać w momencie, gdy liderem spółdzielni została Andżelika Smorawska. Następną przeszkodą zdawało się być dobranie odpowiednich maszyn pod wykonywanie konkretnych zleceń. Tutaj pojawił się dylemat w jakim zakresie postawić na szycie, a w jakim na obsługę sklepu. Podjęta decyzja rodziła konsekwencje natury ekonomiczno – organizacyjnej.

W związku z tym, że większość osób tworzących spółdzielnie socjalną to osoby niepełnosprawne z należytą starannością należało przemyśleć strukturę stanowisk pracy oraz zakres obowiązków poszczególnych osób.

Spółdzielnia Socjalna, w ramach projektu „Wspólna Praca Nas Wzbogaca" Stowarzyszenia Na Rzecz Spółdzielni Socjalnych w listopadzie 2011 roku, podpisała umowę na przyznanie środków finansowych na założenie i działalność spółdzielni socjalnej w wysokości 60 tys. zł. Udzielone środki pozwoliły spółdzielni na przeprowadzenie prac remontowo-adaptacyjnych w siedzibie, zakup urządzeń biurowych, wykonanie strony internetowej spółdzielni, umeblowanie biur i szwalni, zakup maszyn, urządzeń i materiałów do szwalni oraz zakup samochodu.

www.otwarci.spoldzielnie.org

Spółdzielnia Socjalna ARKA

Wachlarz usług ofertowanych przez Spółdzielnię Socjalną Arka jest bardzo szeroki. W jego skład wchodzą zarówno usługi pralnicze, opiekuńcze, jak również pomoc psychologiczno-terapeutyczna czy organizacja szkoleń oraz warsztatów w zakresie psychoedukacji i komunikacji społecznej. Wszystko to jest możliwe, dzięki zespołowi specjalistów tworzących spółdzielnię.

Celem działalności Spółdzielni Socjalnej „Arka" jest pomoc osobom o niskim statusie społecznym, osobom starszym, chorym, dzieciom i młodzieży, rodzinom czy samotnym kobietom. Taki kierunek i celowość pracy gostyńskiej spółdzielni zdeterminowały zarówno kompetencje i kwalifikacje członków spółdzielni, jak i znaczące wydarzenia losowe.
Założycielom spółdzielni zależy na prowadzeniu działalności społecznie użytecznej, stąd też charakter oferowanych usług. W ofercie Arki znajdują się między innymi usługi terapeutyczne w zakresie zaburzeń odżywiania (anoreksja, bulimia), zajęcia dla pacjentów onkologicznych, osób długotrwale i przewlekle chorych, warsztaty i psychoedukacja dla uczniów szkół w zakresie komunikacji oraz poczucia własnej wartości. Spółdzielnia świadczy ponadto usługi w zakresie doradztwa podatkowego, księgowego i ubezpieczeniowego oraz opiekę nad osobami starszymi i chorymi, a także usługi pralnicze. Pralnia wyposażona jest w wysokiej jakości sprzęt, który umożliwia świadczenie usług zarówno dla firm jak i klientów indywidualnych. Ta zróżnicowana i bogata oferta sprawia, że nie brakuje zleceń, spółdzielnia jest obecnie jednym z większych pracodawców w powiecie gostyńskim.

„Arka" zatrudnia osoby bezrobotne, które mają zagwarantowane wsparcie finansowe z Powiatowego Urzędu Pracy, z kolei w sprawach formalno-organizacyjnych spółdzielnia od początków swojej działalności liczyć może na pomoc Stowarzyszenie Na Rzecz Spółdzielni Socjalnych. „Arka" ma też swoich gorących zwolenników wśród przedstawicieli lokalnych samorządów, jako że niezwykle aktywnie angażuje się w działalność na rzecz społeczności lokalnej.

www.arka.spoldzielnie.org

Spółdzielnia Socjalna POZNANIANKA

Spółdzielnia Socjalna Poznanianka to przedsiębiorstwo wyjątkowo innowacyjne – jest to pierwsza spółdzielnia socjalna dedykowana osobom zadłużonym z tytułu niepłacenia czynszu za najem lokali komunalnych. Osoby zatrudnione w spółdzielni dostaną szansę odpracowania swoich długów – pracownicy mają być zatrudnieni na umowę o pracę, około 30% ich zarobków ma być przeznaczone na spłatę zadłużenia. Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych ze swojej strony zadeklarował się wstrzymać postępowania eksmisyjne w stosunku do osób zatrudnionych w spółdzielni.

Powołanie spółdzielni to zwieńczenie ponad rocznej pracy, w którą zaangażowało się Miasto Poznań, Samorząd Województwa Wielkopolskiego, Stowarzyszenie Na Rzecz Spółdzielni Socjalnych oraz Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie.

Inicjatywa Województwa Wielkopolskiego i Urzędu Miasta Poznania otrzymała dotację inwestycyjną oraz wsparcie pomostowe w ramach realizowanego przez Stowarzyszenie Na Rzecz Spółdzielni Socjalnych projektu „PWP Wielkopolski Ośrodek Ekonomii Społecznej II". „Poznanianka" świadczy usługi remontowo-budowlane, pocztowe. Oferta spółdzielni obejmuje również prace porządkowe i pielęgnację zieleni miejskiej. Jej zakres w dużym stopniu uzależniony jest od zaangażowania poszczególnych jednostek miejskich: do tej pory zainteresowanie współpracą wyraziły między innymi: Zarząd Transportu Miejskiego, Zarząd Dróg Miejskich, Zarząd Zieleni Miejskiej, Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych, a także Poznańskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego.

www.poznanianka.spoldzielnie.org

STOWARZYSZENIE NA RZECZ SPÓŁDZIELNI SOCJALNYCH – KATALOG USŁUG

Katalog usług realizowanych przez Stowarzyszenie Na Rzecz Spółdzielni Socjalnych w ramach projektów „PWP Wielkopolski Ośrodek Ekonomii Społecznej II" i „Koniński Ośrodek Wspierania Ekonomii Społecznej"

- Doradztwo indywidualne z zakresu prawa, finansów, księgowości, marketingu i promocji w sektorze ekonomii społecznej;
- Promocja dobrych praktyk, organizacja wizyt studyjnych;
- Konferencje, seminaria, spotkania informacyjne dla grup docelowych;
- Publikacje branżowe;
- Usługi marketingowe i promocyjne dla podmiotów ekonomii społecznej;
- Wsparcie funkcjonowania PES – bieżące poradnictwo, prowadzenie księgowości, przygotowanie do lustracji, tworzenie stron internetowych;
- Wsparcie ułatwiające PES start na rynku produktów i usług;
- Działanie integracyjne na rzecz wzmocnienia potencjału sektora;
- Udzielanie wsparcia finansowego (w ramach projektu Koniński Ośrodek Wspierania Ekonomii Społecznej) na założenie spółdzielni socjalnej.

- Analizy prawne dotyczące funkcjonowania ekonomii społecznej w Polsce, formułowanie wniosków i rekomendacji w tym zakresie;
- Animacja partnerstw lokalnych;
- Diagnoza lokalna i wdrażanie innowacyjnych modeli rozwiązywania problemów społecznych w oparciu o narzędzia ekonomii społecznej.

Jesteśmy tu dla Was!
biuro@spoldzielnie.org
www.spoldzielnie.org

BIBLIOGRAFIA

Informator ekonomii społecznej, Wiesław Banach, Września 2008.

Formalno-prawne aspekty funkcjonowania spółdzielni socjalnej tworzonej przez osoby prawne, Zbigniew Prałat, Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych, Warszawa 2012.

Wspólna Praca Nas Wzbogaca, Jarosław Wypyszyński, Stowarzyszenie Na Rzecz Spółdzielni Socjalnych, Poznań 2012.

Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej, dostępny przez: www.pozytek.gov.pl/files/EKONOMIA%20SPOLECZNA/KPRES_ver_12_%209lipca2013_end.pdf